



KUN HANIN MIEGHI

J o s e p h M i z z i

Kun Hanin Miegħi

© 2014, 2023

Il-jeddijiet kollha huma miżmuma mill-awtur.

Dr Joseph Mizzi

www.josephmizzi.blogspot.com

Sewwa m'Alla

Ħadd ma jħabbell wisq rasu dwar sentenza fil-qorti sakemm ma jkunx huwa l-akkużat. Forsi għalhekk ħafna nies ftit li xejn jimportahom x'tgħallem il-Bibbja fuq "il-ġustifikazzjoni" jew kif bniedem isir sewwa m'Alla. Qatt ma ħasbu bis-serjetà li huma wkoll akkużati quddiem Alla, l-Imħallef ġust tad-dinja, u li s-sentenza tiegħu tfisser l-hena jew it-telfien tagħhom għal dejjem.

Aħna wkoll irridu nikkonsidraw sew x'inhu l-ġudizzju t'Alla fuqna u nistaqsu jekk hemmx xi mod kif neħilsu mill-kundanna, jew fi kliem ieħor, kif nistgħu inkunu ġustifikati. Fid-dinja nistgħu nkunu foqra jew sinjuri, b'saħħitna jew morda, magħrufa jew minsija – dawn il-ħwejjeġ jgħaddu bħal żiffa riħ. Wisq aktar importanti hi l-qagħda tagħna quddiem

Alla – ġustifikati jew le - għax dan jiddetermina l-ferħ tagħna issa u fl-eterinità.

Ġesù jirrakkonta storja dwar żewġ irġiel, Farizew u pubblikan, sabiex jurina kif nistgħu nkunu ġustifikati, u fl-istess ħin iwissina biex nevitaw nasba li ħafna religjużi jaqgħu fija. Hemm religjon li għalkemm tidher onorabbli f'għajnejna, minflok għall-ġustifikazzjoni twassal għall-kundanna.

Qabel xejn ejja naqraw din l-parabbola qasira imma tant sinifikanti.

‘U qal dil-parabbola lil x’uħud li kienu jafdaw fihom infushom li huma nies sewwa u kienu jżebilħu l-oħrajn. Żewġt irġiel telgħu fit-tempju jitolbu, wieħed Farizew u l-ieħor pubblikan. Il-Farizew kien bil-wieqfa jitlob hekk ġo fih, “O Alla nizzikħajr li miniex bħan-nies l-oħra, ħattafin, bla ħaqq, adulteri, jew ukoll bħal dan il-pubblikan.

Insum darbtejn fil-ġimgħa u nagħti l-ġhexur ta' kulma għandi.” U l-pubblikan wieqaf il-bogħod, ma riedx biss jerfa' għajnejh lejn is-sema, imma kien iħabbat fuq sidru, jgħid: “O Alla, kun ħanin miegħi midneb.” Ngħidilkom, dar-raġel nizel daru ġġustifikat aktarx milli l-ieħor. Għax kull min jitgħolla jitniżżel; u kull min iċekken lilu nnifsu jitgħolla' (Luqa 18:9-14).

Mela, it-tnejn marru fit-tempju jitolbu. Ebda wieħed minnhom ma kien ġust quddiem Alla, għalkemm wieħed kien jaħseb li hu. Meta marru lura darhom wieħed minnhom baqa' ħati kif kien fil-bidu waqt li l-ieħor issa kien ġust quddiem Alla.

Aħna wkoll irridu nistaqsu: jien ukoll nitlob u mmur nagħti qima lil Alla l-knisja – imma jien ġustifikat? Jew forsi naħseb li jien sewwa m'Alla

meta fil-fatt m'inix? Kif nista' nkun ġustifikat? Kif
nista' nkun naf fiċ-ċert li jiena sewwa m'Alla?

It-twegibiet insibuhom f'din il-parabbola.



L-Atturi

Niltaqgħu maż-żewġ protagonisti tal-istorja. Nibdew bil-Fariżew. Dan kien raġel reliġjuż. Kien josserva l-ligi bl-akbar reqqa. Kien rispettatt minn kulħadd. Jekk kont tistaqsi fuqu kienu jgħidulek li hu raġel tar-ruħ u rett f'kulma jagħmel. Jieħu r-reliġjon bis-serjetà anke f'dawk iż-żewġ postijiet l-aktar sensittivi li għandu l-bniedem, il-but u l-istonku! Jagħti l-għexur ta' kull ma jdaħħal, u jsum darbtejn fil-gimgha. Qatt ma seraq flus ħaddieħor u dejjem baqa' fidil lejn martu. F'kelma waħda kien raġel tajjeb.

L-ieħor l-oppost tiegħu. Dan kien pubblikan, ufficjal għoli fid-dipartiment tat-taxxi. Ma' dan ftit li xejn inħossu simpatija. Għall-Lhud il-pubblikan kien ukoll traditur għax it-taxxi li kien jigbor ma kinux jintużaw għal pajjiżhom imma jmorru għall-

ħakkiema tagħhom, ir-Rumani. Barra minn hekk il-pubblikani kienu jiġbru biżżejjed flus biex ibillu subgħajhom huma wkoll! Dan raġel ħalliel!

Ġesù għażel żewġ persuni kontrastanti, l-aħjar u l-agħar, imma oħroġ il-għaġeb, fl-aħħar tal-istorja t-tajjeb jibqa' mgħobbi bil-ħtija filwaqt li l-ħażin irċieva barka speċjali: Alla lliberah mill-ħtija. Għas-semmiegħa ta' Ġesù dan instema' bħala tagħlim skandaluż! Ġesù qaleb ta' taħt fuq il-prinċipji elementari tar-religjon tagħhom.



L-Istorja

Iż-żewġt irġiel telgħu t-tempju jitolbu. Tolqotna mill-ewwel l-attitudni tal-Fariżew. Kburi! Daħal fit-tempju u mar b'wiċċu minn quddiem jagħmel eloġju fuqu nnifsu. Ftaħar quddiem Alla kemm hu raġel tajjeb, jagħmel opri tajba, kemm qed ibati għalih, u biex tkompli tgħaxxaq, qagħad iqabbell lilu nnifsu mal-agħar nies biex jidher sabiħ hu. Taparsi mar jitlob imma fil-fatt lil Alla ma talbu xejn. Ma talbux ħniena. Ma talbux maħfra. Ma kellux bżonnhom peress li kkonsidra lilu nnifsu bħala raġel ġust.

Ara l-ieħor, il-pubblikan, umilja lilu nnifsu fil-preżenza t'Alla. Baqa' fuq wara għax ma ħassux denju jersaq quddiem il-Mulej. Baxxa wiċċu lejn l-art għax staħa jħares 'il fuq lejha. Kien iħabbat fuq sidru b'sinjal tad-dispjaċir u l-għali li kien qed

iħoss. Ma pprovax jiskuża lilu nnifsu quddiem il-Mulej. Ma qallux li għalkemm żbalja, hu kien jagħmel xi affarijiet tajbin ukoll. Xejn minn dan. Ammetta li hu midneb, anzi sejjaħ lilu nnifsu, *il*-midneb, bħallikieku hu l-ewwel fost il-midinbin kollha. Imma fl-istess ħin appella lil Alla biex minflok jagħtih dak li ħaqqu, jurih it-tjieba. “O Alla, kun ħanin miegħi, midneb!”



It-Tmjem

X'kien ir-rizultat? Il-Farizew baqa' kif kien: hati quddiem Alla. Jekk xejn issa kien ukoll aktar imqarraq minn qatt qabel! Haseb li Alla għandu pjaċir bih meta fil-fatt Alla kien jistmerr l-attitudni tiegħu, u ladarba ma kienx ġustifikat, kien ukoll fil-periklu tat-telfien.

Il-pubblikan issa kien ġustifikat, meħlus minn kull ħtija, u liberat biex issa jgħix ħajja li togħgob lil Alla li ħabbu u ħafirlu ħtijietu. Ladarba kien sewwa m'Alla beda wkoll it-triq li twassal għall-ħajja ta' dejjem fil-Ġenna.

X'għamel id-differenza bejnithom? L-attitudni. Il-kburija u l-umiltà! Fi kliem Ġesù, “Kull min jitgħolla jitniżżel, u kull min iċekken lilu nnifso jitgħolla.” Għalhekk Ġakbu jhegġigna, “Umiljaw

ruĥkom quddiem il-Mulej, u hu jgħollikom” (Ġakbu 4:10). L-istess jgħid l-appostlu Pietru, “Alla jzommilhom il-kburin u jagħti grazzja lil umli” (1 Pietru 5:5).

Il-kburija għamietu lill-Fariżew. Ma setax jara li hu wkoll kien midneb għalkemm dñubietu ma kienux goffi u evidenti bħal tal-ieħor. Ftaħar li mhux adulteru, imma possibbli qatt ma ġih mument meta ħares lejn mara bi ħsieb żieni? L-adulterju fil-qalb hu dñub ukoll. Forsi qatt ma seraq il-flus ta’ ħaddieħor imma ma ddejjaq xejn jisraq il-ġieħ ta’ għajru billi joqgħod iqasqas fuqu. L-agħar dñub tiegħu kienet l-attitudni ta’ arroganza u kburija. Ara dan in-naqra ta’ dudu jiġi quddiem Alla l-ogħli, li l-aṅġli qaddisa jgħattu wiċċhom fil-preżenza tiegħu, biex jiftaħar u jiddandan quddiemu!

Mhux biss m'għarafx li hu midneb, imma kien kunfidenti fih innifsu li huwa raġel ġust. Ladarba assumu li hu ġust, ma fittixx il-ħniena u l-maħfra t'Alla li tant kellu bżonn. Jixbah bniedem marid b'qalbu imma jibqa' ma jmurx għand it-tabib għall-kura għax ma jhossx xejn jew għax jinjora s-sintomi. Xi darba jew oħra jagħtih attack ta' qalb u jibqa' taħtu. Din hi t-traġedja tal-kburi.

Nistgħu ngħidu l-istess haġa fi kliem ieħor. Dar-raġel ħares lejha innifsu għall-ġustifikazzjoni. Fi kliem Ġesù, hu u religjużi bħalu, “kienu jafdaw fihom infushom li huma nies sewwa.” M'hemm xejn ħażin li tafda. L-Iskrittura tgħallima li l-ġustifikazzjoni tiġi bil-fidi. Lanqas m'hemm xejn ħażin tistinka għat-tjieba; mingħajrha ħadd ma jara wiċċ Alla. Twissina ċar l-Iskrittura li fil-Ġenna ma jidhol xejn li jħammeġ. X'kienet mela l-problema? Kienu jafdaw, jgħidilna, *fihom*

infushom li huma nies tajba. Hemm hu l-iżball fatali! Biex inkunu sewwa m'Alla mhux lejna n fusna irridu nħarsu, imma lil hemm minna. Inħarsu lejn Alla, u bħall-pubblikan nitolbuh ħniena. Jekk irridu li Alla jqisna ġusti jeħtieġ nieqfu nafdaw fina n fusna, u nħarsu lejha, lejn Alla ħanin u twajjeb, biex nirċievu mingħandu l-maħfra.



Mistoqsijiet

Nixtieq nikkonsidraw tliet mistoqsijiet li jinbtu minn din l-istorja:

1. F'din il-parabbola Ġesù qed jikkritika l-opri tajba jew jiskuża d-dnub?
2. Kif jista' Alla ġust jiġġustifika lil min hu ħati li kiser il-liġi tiegħu?
3. X'kontribut jagħti l-bniedem għall-ġustifikazzjoni personali?

Nibdew bl-ewwel waħda.

(1) L-opri tajba u d-dnub

Il-parabbola tagħti l-impressjoni li Ġesù qed jikkritika l-opri tajba u jiskuża d-dnub. Wara kollox min kien jgħix tajjeb baqa' mhux

ġustifikat, waqt li l-midneb mar id-dar ġustifikat, bil-kontra ta' dak li konna nistennew.

Halli nkunu ċari. L-Imgħallem żgur mhuwiex kontra l-opri tajba u l-ġustizzja. Bħall-profeti qablu Ġesù dejjem saħaq fuq il-liġi t'Alla u l-obbligu tagħna li nagħmlu s-sewwa u nevitaw il-ħażin. F'dil-parabbola ma qalilniex x'ġara mill-pubblikan meta mar d-dar. Ma kienx l-iskop tiegħu li jitkellem fuq hekk f'din l-okkażjoni. Imma jekk nistaqsu kif għandha tkun l-imġieba ta' dawk li huma ġustifikati, Ġesù stess jagħtina r-risposta. Fl-istess vanġelu naqraw l-istorja ta' publikan ieħor, Żakkew, il-raġel qsajjar li tela' fuq siġra biex jara lil Ġesù. Żakkew ikkonverta dakinhar stess meta Ġesù mar għandu. Is-salvazzjoni ġiet f'daru, u Żakkew inbidel mil-lejl għan-nhar. Kien ħalliel imma issa wiegħed li jħallas lura għal erba' darbiet aktar lil dawk li kien

seraq. Kien egoist imma issa wiegħed li jagħti nofs ġidu lil foqra. Lil dawk li Alla jaħfer, Alla wkoll jibdlilhom qalbhom biex jgħixu fil-ġustizzja. Nerga' ngħid Ġesù mhux qed jitkellem kontra l-opri tajba, imma qed iwissina biss *li m'għandniex nafdaw fihom għall-ġustifikazzjoni*.

Bl-istess mod, f'din il-parabbola Ġesù mhux jiskuża d-dnub. Tassew, il-midneb kien ġustifikat, imma biss wara li umilja lilu nnifsu b'mistħija u sogħba ġenwina. Hekk għandha tkun l-attitudni tagħna għad-dnub. Infatti dawk li jsejġu l-Mulej u jikkonsidraw lilhom infushom li huma Insara, imma li ħajjithom kienet karatterizzata mill-ħażen, lil dawn il-Mulej jgħidilhom, “Tbiegħdu minni intom li tagħmlu l-ħażen; jien lilkom qatt ma kont nafkom” (Matthew 7:23). Le, Ġesù mhux jiskuża d-dnub, imma qed *jistieden lill-midinbin biex jindmu u jersqu lejn Alla*.

Kemm id-dnub kif ukoll “it-tjieba” personali jistgħu jzommuna ’l bogħod minn Alla. Id-dnub iżommna minnu minħabba l-mistħija u d-disprament. It-tjieba wkoll tista’ żzommna mbegħdin għax nitkabbru u narawx li aħna wkoll neħtieġu l-ħniena. Ġesù qed issejjaħ lil kulhadd, midinbin u nies “tajba.” Qed jistieden lil kulhadd għall-indiema u l-maħfra.

(2) Alla ġust jiġġustifika lill-ħati

Kif jista’ Alla jiddikjara “ġust” lil midneb? Jekk naħsbu f’it nirrealizzaw kemm hi diffiċli din il-mistoqsija. Immaġina li jinqabad l-akbar kriminal f’pajjiżna u jittella’ quddiem imħallef. Dan iwieġeb mhux ħati għall-akkużi miġjuba kontrih. Jibda l-proċess u jingiebu provi fuq provi. Isir evidenti li l-imputat hu tassew ħati ta’ reati tal-waħx. Qabel tingħata s-sentenza, l-imputat isejjaħ l-imħallef u jitolbu ħniena. Oħroġ il-

għageb l-imħallef jaqta' sentenza favur tiegħu u jhallih jitlaq! X'ngħidu fuq imħallef bħal dak? Tista' timmagina l-għada x'jagħmlu l-ġurnalisti! 'Imħallef korrott jeħles kriminal!'

Nistgħu nibqgħu żguri li l-Imħallef divin hu perfettament ġust, u li żgur ma jistax jagħti sentenza falza. Hu jagħmel il-ħaqq bis-sewwa. Kif mela ġġustifika lill-pubblikan li fi kliemu stess ammetta li hu midneb? Jista' Alla, biex juri ħniena, jagħlaq għajnejh għad-dnub u jeħodha kontra l-liġi hu stess?

Fil-parabbola li qrajna insibu ħjiel biex niskopru kif Alla jista' jkun ġust u fl-istess waqt jiggustifika lil midneb. Meta l-pubblikan talbu "kun *ħanin* miegħi," juża kelma li nsibuha darba oħra fit-Testment il-Ġdid, f'passaġġ li jittellem fuq Ġesù: "Għalhekk kien jeħtieġli li f'kollox ikun magħmul bħall-aħwa, biex isir qassis il-kbir u ħanin u fidil

fil-ħwejjeġ li għandhom x'jaqsmu m'Alla, biex *iħallas għad-dnubiet* tal-poplu” (Lhud 2:17). L-istess kelma “ħanin” hi hawnhekk tradotta “iħallas għad-dnubiet” jew “ipatti għad-dnubiet.”

Il-liġi ta' Mosè ma kinitx tikkmanda biss lill-poplu kif Alla riedhom jgħixu u jgibu ruħhom, imma kienet tipprovdi wkoll saġrificċji bi tpattija għad-dnubiet. Alla ġustament jirrabja meta il-bniedem jidneb, jġifieri meta jikser il-liġi tiegħu. It-tixrid tad-demmi tal-annimali tas-saġrificċju jipatti għad-dnub u jberred l-għadab t'Alla kontra l-midneb.

Waqt li l-Fariżew u l-pubblikan kienu qed jitolbu, fl-istess tempju kienu qed jinqatlu annimali u jkunu offruti fuq l-artal lil Alla. Effettivament il-pubblikan talab 'l Alla, “Henn għalija għax d-demmi tas-saġrificċju jberred l-għadab tiegħek kontrija.”

Haġa waħda biss ma kienx jaf il-pubblikan. It-tpattija tad-dnub ma sseħħx bid-demmm tal-annimali, imma bis-sagrifiċċju ta' Kristu, il-ħaruf t'Alla li jneħhi d-dnubiet tad-dinja. Dak li kien qed jirrakkonta l-istorja biex jgħallimna kif nitħabbu m'Alla, kellu joffri lilu nnifsu b'sagrifiċċju għat-tpattija ta' dnubietna. Minħabba dak li għamel Ġesù fuq is-salib, Alla jista' jkun ġust u jiggustifikana avolja midinbin jekk minn qalbna nemmnu fih.

Kemm mela għandna nagħmlu kuraġġ aħna nersqu lejn Alla ladarba nafu li Ibnu Ġesù offra lilu nnifsu fuq is-salib bi tpattija għad-dnub. Mhux biss. Hu kien imqajjem minn bejn l-imwiet u qiegħed fuq il-leminija tal-Missier jidhol għal dawk kollha li jafdaw fih.

(3) Il-ħidma t'Alla waħdu

Il-ġustifikazzjoni hi l-ħidma t'Alla waħdu, u mhux parti x-xogħol tiegħu u parti xogħol tagħna. Hu Alla li jiġġustifika; hu Alla li baġhat lil Ibnu biex ipatti għad-dnubiet tal-poplu tiegħu.

Mhix ħidma kongunta bejn Alla u l-bniedem, bħallikieku Alla jagħti l-għajjnuna lil dawk li jemmnu fih biex jirrifomaw ruħhom u jsiru ġusti, u fl-aħħar mill-aħħar jiddikjarahom ġusti. Hu minnu li Alla jaħdem f'qalb il-mifdija biex jibdilhom moralment u biex jsiru nies ġusti. Imma Alla ma jiġġustifikahomx minħabba dawn l-opri tagħhom. Infatti Alla jiġġustifikom fil-bidu nett qabel ma kienu għadhom għamli imqar opra tajba waħda. Il-pubblikan ma kienx ġustifikat minħabba xi opri li għamel, imma biss bil-ħniena t'Alla. Hekk ukoll hu ġustifikat kull bniedem ieħor.

Il-Knisja Kattolika ma tgħallimx li bniedem huwa ġustifikat bl-opri tiegħu biss, imma bil-fidi u l-opri flimkien. Lanqas tgħallem li l-bniedem waħdu jista' qatt jikseb mertu quddiem Alla, imma tgħallem li Alla jagħtih il-grazzja u l-għajjnuna biex jagħmel it-tajjeb u b'hekk jikseb il-mertu li fl-aħħar mill-aħħar iservi biex Alla jiddikjarah ġust.

Imma hekk ukoll kien jaħseb il-Fariżew. Kien Lhudi devot u għalhekk jemmen f'Alla ħaj u veru. Kellu l-fidi flimkien mal-opri. Barra minn hekk hu attribwixxa l-mertu tiegħu għall-grazzja t'Alla. Irrikonoxxa l-għajjnuna t'Alla biex hu setgħa jagħmel it-tajjeb u irringrazzjah għalih. “*O Alla, nizzikħajr* li miniex bħan-nies l-oħra, ħattafin, bla ħaqq, adulteri...” Hu wkoll kien jemmen li l-mertu tiegħu ġej minn Alla.

X'jaħseb il-Mulej fuq dan kollu? Niftakru li Kristu pinga dan il-karattru tal-Fariżew biex

jissimbolizza lil dawk li kien jafdaw *fihom infushom* li huma nies sewwa. Minkejja l-fidi u r-ringrazzjament tiegħu, il-Fariżew kien qed jafda fih innifsu u f'għemilu. Allura baqa' mhux ġustifikat. Fejn tidhol il-ġustifikazzjoni ma nistgħu nikkontribwixxu ebda mertu personali, imma biss nistqarru li aħna midinbin bla fejda u ndawru l-ħarsa tagħna lejn Alla u nitolbuh ikun ħanin magħna. B'hekk inkunu tassew nafdaw fih, u fih biss, għall-ġustifikazzjoni ta' ruħna.



Ahna fl-Istorja

Din l-istorja hi faċli biex nifhmuha imma tant diffiċli biex nilqgħuha spiritwalment minħabba l-kburija fi qlubna. Nghiduha kif inhi, fina lkoll hemm għerq ta' kburija, anke jekk qajla nammettuh. Ejja mela nistaqsu, “Jien fejn nidhol fl-istorja? Ma' min inqabbel ruħi, mal-Fariżew jew il-pubblikan?”

Jekk ma tarax xi naqra mill-Fariżew fik, dan fih innifsu jkun sinjal ta' qalb imkabbra! Tħallix il-kburija tagħmik. Jista' jkun li s'issa, għalkemm temmen fi Kristu, religjuż u tal-affari tiegħek, inti għadek tafda fik innifsek li inti ġust. Forsi taħseb li m'intix ħażin bħal dak u l-ieħor, u li għandek qalbek tajba u x'naf jien. Jekk dan huwa l-każ, Ġesù qed iwissik li m'intix ġustifikat! Tqarraqx

bik innifsek u tipperikolax ruġek għat-telfien ta' dejjem.

Jekk inti tassew afdajt fi Kristu għas-salvazzjoni tiegħek, u matul is-snin l-Ispirtu s-Santu ħadem fik biex jibdlek fix-xbieha ta' Kristu, tiftaħarx u titkabbarx. Ftakar li l-opri tajba huma d-dmir tiegħek lejn Sidek; ftakar li int qatt ma ħallast imqar għall-iċken dnuw tiegħek. Barra minn hekk titkażax b'oħrajn fid-dgħufija tagħhom. Fik innifsek inti ħaqkek l-infern daqshom jekk mhux aktar minnhom. Itlob bil-qalb għalihom, mhux tipponta subgħajk lejhom.

Nittama li lkoll nidentifikaw ruġna mal-pubblikan – kemm jekk dnuwietna huma evidenti kif ukoll jekk huma moħbija fil-qalb. Jalla numiljaw ruġna u nammettu il-ħażen tagħna. Jalla ma nħarsux iżjed lejna nfusna, imma ndawru ħarsitna lejn Alla ġust u ħanin, u mill-qalb nitolbuh jaħfrilna f'ġieħ

Ibnu Ġesù. Jalla din tkun it-talba sinċiera tagħna, “O Alla, kun ħanin miegħi, midneb!” Imbagħad nistgħu mmorru d-dar b’moħħna mistrieħ li aħna sewwa m’Alla.

Jekk bħall-Fariżew tiftaħar bik innifsek, ma tistax tafda f’Alla. Imma jekk bħall-pubblikan tafda fil-ħniena t’Alla għas-salvazzjoni tiegħek, żgur li ma tistax titkabbar. Mhux ma tiftaħar xejn, tafx, imma *tiftaħar biss fil-Mulej u s-salib tiegħu!*

